

prima instanță - (Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău) C. Vârlan

instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Ciugureanu, N. Simciuc, I. Cotruță

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Galina Stratulat
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Construct Arabesque” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Planificare” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Construct Arabesque” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezilierea contractului și încasarea sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, prin care s-a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat, nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat,

c o n s t a ț ă:

La 01 august 2014 ÎCS „Construct Arabesque” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Planificare”, solicitând încasarea datoriei de 20 527,76 lei și a taxei de stat în sumă de 615,83 lei. (f.d. 5-7)

La 27 octombrie 2014 SRL „Planificarea” a înaintat acțiune reconvențională împotriva ÎCS „Construct Arabesque” SRL. (f.d. 41-verso)

La 05 noiembrie 2014 SRL „Planificare” a depus cerere de concretizare a acțiunii reconvenționale, prin care a solicitat rezilierea contractului de cesiune a creanței din 03 aprilie 2014, încasarea sumei de 30 000 lei transferată prin ordinul de plată din 04 aprilie 2014, a sumei de 3 000 lei cu titlu de prejudiciu cauzat prin refuzul de a rezilia contractul de cesiune a creanței din 03 aprilie 2014 pe cale amiabilă și a taxei de stat în sumă de 990 lei. (f.d. 51-52)

Prin hotărârea Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău din 09 iunie 2016 s-a admis acțiunea ÎCS „Construct Arabesque” SRL și s-a încasat de la SRL „Planificare” în

beneficiul ÎCS „Construct Arabesque” SRL datorica de 20 527 lei și cheltuielile pentru achitarea taxei de stat în sumă de 615,83 lei.

S-a respins ca fiind nefondată acțiunea reconvențională a SRL „Planificare”.

S-a încasat de la SRL „Planificare” în beneficiul statului taxa de stat neachitată la depunerea acțiunii, în sumă de 3 207,81 lei.

La 25 iunie 2016 SRL „Planificare” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de SRL „Planificare”.

S-a acordat apelantului SRL „Planificare” termen până la 11 octombrie 2016, pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, prezentarea apelului motivat și a dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 461,87 lei.

S-a comunicat că ședința de judecată este numită pentru data de 11 octombrie 2016, ora 14.30.

S-a explicat apelantului că în cazul în care nu vor fi lichidate neajunsurile menționate, cererea de apel va fi restituită.

La 27 iulie 2016 SRL „Planificare” a depus cerere de apel motivată, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, casarea hotărârii Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 09 iunie 2016 și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și admitere a acțiunii reconvenționale.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016 s-a acordat apelantului SRL „Planificare” termen până la 08 noiembrie 2016, ora 11.00, pentru prezentarea cererii de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat.

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016, apelantului i-a fost acordat un termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor, ședința de judecată fiind amânată pentru 13 decembrie 2016, ora 10.00.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 s-a respins cererea SRL „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 461,87 lei și prezentarea bonului de plată în termen de 10 zile de la primirea copieii încheierii.

S-a numit ședința de judecată pentru data de 11 aprilie 2017, ora 12.30.

La 04 aprilie 2017 SRL „Planificare” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului.

Totodată a solicitat interpelarea de la BC „Moldinconbank” SA a extrasului din cont și rulajul debit-credit, precum și, acordarea asistenței juridice garantate de stat.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că prin această i se îngrădește dreptul privind accesul liber la o instanță superioară, or, starea financiară a întreprinderii este dificilă și nu dispune de surse financiare suficiente pentru achitarea taxei de stat.

Conform art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele dosarului atestă că apelantul nu a participat la ședința de judecată la care a fost pronunțată încheierea recurată.

Totodată, copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017 a fost recepționată de reprezentantul SRL „Planificare” la 01 aprilie 2017 (f.d. 145).

În circumstanțele expuse supra Colegiul consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele considerente.

Astfel, după cum rezultă din actele pricinii, la 09 iunie 2016 a fost pronunțată hotărîrea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău. (f.d. 93-95)

La 25 iunie 2016 SRL „Planificare” a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii instanței de fond. (f.d. 102)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului SRL „Planificare” termen până la 11 octombrie 2016, ora 14.30, pentru prezentarea apelului motivat și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 461,87 lei.

Instanța a explicat apelantului că în caz dacă acesta nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel va fi restituită. (f.d.110-111)

La fel, din materialul probator rezultă că, la 27 iulie 2016, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, SRL „Planificare” a depus cerere de apel motivată, solicitând scutirea de la plata taxei de stat. (f.d. 115-116 verso)

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2016 s-a acordat apelantului SRL „Planificare” termen până la 08 noiembrie 2016, ora 11.00, pentru prezentarea cererii de apel motivată și a dovezii de plată a taxei de stat. (f.d. 121-122)

Totodată, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 08 noiembrie 2016 rezultă că apelantul nu s-a prezentat la ședința instanței de apel.

Astfel, prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016, apelantului i-a fost acordat un termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor, ședința de judecată fiind amânată pentru 13 decembrie 2016, ora 10.00, fiind dispusă citarea repetată a acestuia. (f.d. 127-128)

Ulterior, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, s-a respins cererea SRL „Planificare” privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat apelantului termen pentru achitarea taxei de stat în sumă de 461,87 lei și prezentarea bonului de plată în termen de 10 zile de la primirea copiei încheierii. S-a numit ședința de judecată pentru data de 11 aprilie 2017, ora 12.30. (f.d. 140-143)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural, care reglementează acțiunile instanței la acea stadiu a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Potrivit art. 365 alin. (4) Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 83 Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

În acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

În conformitate cu art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvenței, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Conform art. 85 alin. (4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Raportînd la caz normele sus-citate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu a dat curs cererii de apel declarate de SRL „Planificare”, or, la cererea de apel nu au fost anexate careva probe

care să ateste situația materială dificilă a întreprinderii, precum și, nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 461,87 lei, la înaintarea apelului.

Totodată, Colegiul reține că conform art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În acest sens, Colegiul notează că apelantul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, urma să prezinte probe în vederea confirmării stării financiare dificile, ce împiedică achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Recurentul/apelantul nu a prezentat probe care ar atesta situația materială precară și ar justifica scutirea acestuia de la plata taxei de stat.

În consecință, în lipsa probelor concludente și pertinente ce ar demonstra incontestabil situația materială dificilă a SRL „Planificare”, cererea acestuia cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu poate fi admisă.

Prin urmare, Colegiul respinge cererea recurentului privind interpelarea de la instituția bancară a extrasului din cont și rulajul debit-credit, or, odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, la depunerea cererii de apel urmau a fi anexate și actele ce confirmă starea materială precară invocată.

Cu referire la solicitarea acordării asistenței juridice garantate de stat, Colegiul menționează următoarele.

Potrivit art. 8 alin. (1)-(3) Codul de procedură civilă, părțile, alți participanți la proces au dreptul să fie asistați în judecată de către un avocat ales ori desemnat de coordonatorul oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat sau de un alt reprezentant, în cazurile prevăzute de prezentul cod. Asistența juridică poate fi acordată în orice instanță de judecată și în orice fază a procesului.

Modul de acordare a asistenței juridice se stabilește de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 77 Codul de procedură civilă, instanța judecătorească solicită oficiului teritorial al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat desemnarea unui avocat pentru parte sau intervenient: a) în cazul în care partea sau intervenientul sînt lipsiți sau limitați în capacitatea de exercițiu și nu au reprezentanți legali sau dacă domiciliul pârâtului nu este cunoscut; b) dacă instanța constată un conflict de interese între reprezentant și reprezentatul lipsit ori limitat în capacitatea de exercițiu; c) în condițiile art. 304, 316 și 318³; d) în alte cazuri prevăzute de lege.

În acest context, în condițiile în care circumstanțele prevăzute de lege care condiționează satisfacerea solicitării recurentului nu au fost întrunite, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea recurentului cu privire la acordarea asistenței juridice garantate de stat.

Distinct de cele relatate, Colegiul consideră necesar să menționeze și faptul că în situația din speță acțiunile instanței de apel de nu dat curs cererii de apel și de a acorda apelantului termen pentru achitarea taxei de stat pentru examinarea cererii de apel, nu

încalcă dreptul ultimului privind liberul acces la justiție și la o instanță superioară, or, CtEDO, prin practica sa constantă, a precizat că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder vs Regatul Unit §-36 din 21 februarie 1975*), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashingdane împotriva Regatului Unit §-57 din 28 mai 1985*).

Limitările sunt în conformitate cu art. 6 paragraful 1 CEDO, dacă acestea urmăresc un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit (*cauza Bellet vs France §-31 din 4 decembrie 1995*; *Garcia Manibardo vs Spain §-44 din 15 februarie 2000*).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prin încheierea contestată recurentului nu i s-a îngădit accesul liber la justiție.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere cele expuse supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SRL „Planificare” și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat Societatea cu Răspundere Limitată „Planificare”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii cu Capital Străin „Construct Arabesque” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Planificare” cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și acțiunea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Planificare” împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Construct Arabesque” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezilierea contractului și încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Galina Stratulat

Dumitru Mardari